

***Transporta
enerģijas likums un
Publisko iepirkumu
likums***

6. pants. Nosacījumi valstspilsētu pašvaldību teritorijās izmantotajiem transportlīdzekļiem

- (1) Normatīvajos aktos par administratīvajām teritorijām un apdzīvotajām vietām minēto valstspilsētu pašvaldību teritorijās nodrošina, ka:
 - 1) valstspilsētu **sabiedriskajos transportlīdzekļos izmantotajā transporta enerģijas apjomā vismaz 30 procentu** ir atjaunīgā enerģija vai elektroenerģija, vai atjaunīgā enerģija un elektroenerģija;
 - 2) valstspilsētu **pašvaldību transportlīdzekļos izmantotajā transporta enerģijas apjomā vismaz 30 procentu** ir atjaunīgā enerģija vai elektroenerģija, vai atjaunīgā enerģija un elektroenerģija. Šajā apjomā neieskaita šīs daļas 1. punktā minētajos transportlīdzekļos izmantoto transporta enerģiju. Transporta enerģiju, kas izmantota transportlīdzekļos, ko izmanto operatīvo darbību veikšanai un meklēšanas, glābšanas un neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanas procesā, ieskaita pēc izvēles.
- (2) Valstspilsētu pašvaldības reizi divos gados ziņo Ministru kabineta noteiktajai institūcijai par šā panta pirmajā daļā minēto pienākumu izpildes progresu, sniedzot informāciju par:
 - 1) atjaunīgās enerģijas un elektroenerģijas īpatsvaru sabiedriskajos transportlīdzekļos izmantotajā transporta enerģijas apjomā;
 - 2) atjaunīgās enerģijas un elektroenerģijas īpatsvaru valstspilsētu pašvaldību transportlīdzekļos izmantotajā transporta enerģijas apjomā.
- (3) Ja valstspilsēta kā teritoriālā iedalījuma vienība ietilpst kādā novadā, šajā pantā noteiktos valstspilsētu pašvaldību uzdevumus īsteno attiecīgā novada pašvaldība.
- (4) Šā panta pirmajā daļā minētie pienākumi nav piemērojami, ja tiek izsludināta valsts enerģētiskā krīze naftas produktu apgādē atbilstoši Enerģētikas likumam, dabas katastrofu vai antropogēno katastrofu gadījumā atbilstoši **Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likumam vai iekšējo un ārējo valsts apdraudējumu gadījumā atbilstoši Nacionālās drošības likumam.**

8. pants. Siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazināšanas pienākums

- (1) Siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazināšanas pienākuma ietvaros degvielas piegādātājs nodrošina, ka tā konkrētajā kalendāra gadā visu veidu transportā realizētās atjaunīgās transporta enerģijas siltumnīcefekta gāzu emisiju ietaupījuma apjoms salīdzinājumā ar konkrētā gada bāzlīniju (tā visu veidu transportā realizētā transporta enerģijas apjoma reizinājums ar fosilo degvielu komparatoru) sasniedz vismaz šādu īpatsvaru:
 - 1) no 2026. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim – vismaz 6 procenti;
 - 2) no 2027. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim – vismaz 8 procenti;
 - 3) no 2028. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim – vismaz 10 procentu;
 - 4) no 2029. gada 1. janvāra līdz 2029. gada 31. decembrim – vismaz 13 procentu;
 - 5) **no 2030. gada 1. janvāra un turpmāk katru gadu – vismaz 16 procentu.**

Direktīvas prasība ir ka siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes samazināšanas pienākuma ietvaros degvielas piegādātājs nodrošina atjaunīgās enerģijas apjoms sasniedz sākot ar 2030. gada 1. janvāri un turpmāk katru gadu 14,5%

9. pants. Transporta enerģijas modernizēšanas pienākums

(1) Transporta enerģijas modernizēšanas pienākuma ietvaros degvielas piegādātājs nodrošina, ka tā patēriņam transporta sektorā realizētais moderno biodegvielu, modernās biogāzes (biometāna) un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu īpatsvars kopējā realizētā transporta enerģijas apjomā ir vismaz šādā apjomā:

- 1) no 2026. gada 1. janvāra līdz 2026. gada 31. decembrim – ne mazāk kā 1,5 enerģijas procenti;
- 2) no 2027. gada 1. janvāra līdz 2027. gada 31. decembrim – ne mazāk kā 2,5 enerģijas procenti;
- 3) no 2028. gada 1. janvāra līdz 2028. gada 31. decembrim – ne mazāk kā 3,5 enerģijas procenti;
- 4) no 2029. gada 1. janvāra līdz 2029. gada 31. decembrim – ne mazāk kā 4,5 enerģijas procenti;
- 5) no 2030. gada 1. janvāra un turpmāk katru gadu – vismaz 5,5 enerģijas procenti, kur vismaz vienu procentpunktu veido nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo degvielu apjoms.

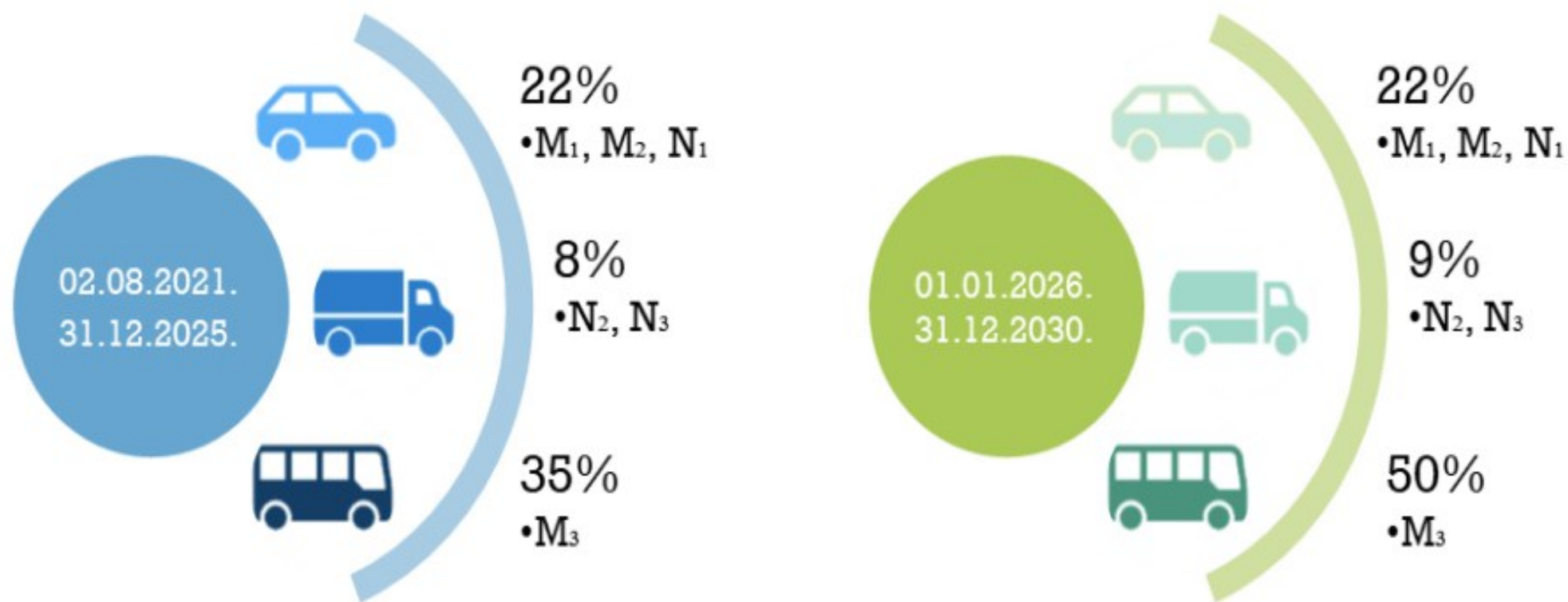
Riski pašvaldībām un sabiedrisko pakalpojumu sniedzējiem siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisiju intensitātes samazināšanas pienākuma izpildē

- 8.panta un 9.panta izpilde pieprasa būtiskus finanšu resursus;
- Lai izpildītu modernizēšanas pienākumu, pašvaldībām būs jānodrošina, ka tās iegādājas un ekspluatē transportlīdzekļus, kas darbojas ar modernajām biodegvielām, biometānu vai nebioloģiskas izcelsmes atjaunojamo degvielu (piemēram, sintētisko dīzeļdegvielu, elektrodegvielu).
- Pašvaldībām būs jāpārskata degvielas iepirkumu prasības un jānodrošina, ka piegādātāji spēj nodrošināt modernās biodegvielas un citu atjaunojamo degvielu īpatsvaru. Tas attieksies gan uz pašvaldības transportu, gan uz sabiedriskā transporta iepirkumiem no privātiem operatoriem.
- Paplašināta ETS II sistēmu uz ēkām un transportu, un tiek radīts juridisks pienākums kontrolēt emisijas, kas ietekmēs pašvaldību budžetu, sākot ar 01.01.2027.gadu;
- Obligāts pienākums samazināt emisijas no ēkām, sabiedriskā transporta un vietējās infrastruktūras (ielas apgaismojums, ceļu uzturēšana);
- FM akcīzes nodoklis par CO₂ 2025.gadā 0,03 EUR/litri, 2030.gadā 0,30 EUR/litru;
- **Sabiedriskā pakalpojuma iepirkums slēgts 2019.gadā, FM jāparedz palielinājums jo pārvadātāji nevar gaidīt 2028.gadu;**
- Latvijā jāattīstās otrās paaudzes biodegvielas ražotājiem, patreiz modernās biodegvielas ved no Indijas;

**Publisko iepirkumu likuma 54. pantā un Sabiedrisko pakalpojumu
iepirkumu likuma 21. pantā**

**pārņemtas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1161 (2019. gada 20.
jūnijs), ar ko groza Direktīvu 2009/33/EK par “tīro” un energoefektīvo autotransporta
līdzekļu izmantošanas veicināšanu prasības.**

Sasniedzamie mērķrādītāji¹ noteikti atsevišķi diviem pārskata periodiem un atkarībā no iepirkamo transportlīdzekļu kategorijas (to grupas):

Prasības attiecas uz iepirkumiem (iepirkuma procedūrām un arī iepirkumiem Publisko iepirkumu likuma 9. panta kārtībā)

- autotransporta iegādi,
- nomu,
- noteiktiem pakalpojumiem – ja Publisko iepirkumu likuma vai Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma kārtībā veikta pakalpojumu iepirkuma līgumcena sasniedz Ministru kabineta noteikto līgumcenu robežvērtību un iepirkuma priekšmetam piemēro CPV kodus:
 - ✓ **Sabiedriskie autotransporta pakalpojumi (60112000-6);**
 - ✓ **Īpaša nolūka pasažieru autopārvadājumu pakalpojumi (60130000-8);**
 - ✓ **Neregulāri pasažieru pārvadājumi (60140000-1);**
 - ✓ **Atkritumu (sadzīves) savākšanas pakalpojumi (90511000-2);**
- ✓ Pasta transports (60160000-7), paku pārvadāšanas pakalpojumi (60161000-4), pasta piegādes pakalpojumi (64121100-1), paku piegādes pakalpojumi (64121200-2).
- Vienlaikus atbilstību “tīrā” transportlīdzekļa kritērijiem var nodrošināt un attiecīgos transportlīdzekļus ņemt vērā mērkrādītāju izpildē, ja tiek veikta esošu transportlīdzekļu pārbūve jeb modernizācija, lai tie atbilstu “tīra” autotransporta līdzekļa kritērijiem